

YEREL SEÇİM SONUÇLARI TEMELİNDE ALANYA’NIN SİYASİ YAPISI^(**)

Yrd. Doç. Dr. D. Ali ARSLAN (*)

ÖZET

Bu çalışmada, siyaset sosyolojisinin yöntem ve teknikleri kullanılarak, yapısal-işlevselci bir bakış açısından hareketle, Alanya’nın siyasi yapısı ve Türkiye’nin genel siyasi yapısı içindeki yerinin incelenmesi hedeflenmiştir. Bir başka anlatımla Alanya’da siyasi erkin oluşumu, şekillenışı, işleyiş ve değişim düzenliliklerinin araştırılması ve Türk toplumu içindeki yerinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Bu amacı gerçekleştirmek için yerel seçim sonuçları incelendi: Araştırma zaman dilimi olarak, 1960 ihtilali sonrası ilk yerel seçimlerden (1963 yerel seçimleri) günümüze kadar geçen süreç belirlendi. Bu süreç içinde gerçekleştirilen 9 yerel seçim sonuçları temelinde Alanya’da siyasi yapının oluşumu, siyasi gücün dağılımı ve geçmişten günümüze değişim düzenlilikleri araştırıldı. Bunun yanı sıra, Alanya ile ilgili olarak ortaya konan bulguların Türk toplumu geneli içinde ne anlam ifade ettiği konusu da irdelendi.

Anahtar Sözcükler: Alanya, Alanya’nın Siyasi Yapısı, Yerel Seçimler, Siyasi Yapı, Türkiye’nin Siyasi Yapısı, Türk Toplumunu.

ABSTRACT

Socio-Political Structure of Alanya in Local Elections

This study aims to analyse socio-political structure of Alanya at the basis of the results of Turkish local elections. The period of 1963-2006 (first local elections after 1960 military interventions up to date) has been selected for the research. The results of the nine local elections were examined to achieve the aim. Documentary and historical research techniques were used during the study.

Key Words: Alanya, Political Structure of Alanya, Turkish Local Elections, Political Structure, Turkish Society, Political Structure of Turkey.

^(**) Bu çalışma, Alanya Kültür Sanat ve Turizm Vakfı’nın, 3-5 Kasım 2006 tarihlerinde düzenlediği “Alanya 11. Tarih ve Kültür Semineri’ne” bildiri olarak sunulmuştur.

^(*) Sosyolog ve siyaset bilimci. İngiltere’de “University of Surrey” de, Sosyal Bilimler Metodolojisi alanında yüksek lisans (MSc.) ve yine aynı üniversitede, siyaset sosyolojisi alanında doktora (PhD) yaptı. Halen, Mersin Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü’nde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Mersin Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, Çiftlikköy Kampusu, 33100-MERSİN/ TÜRKİYE, GSM: 0532 270 81 45, E-posta: cimderaslan@hotmail.com

1. GİRİŞ VE ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ:

Akdeniz bölgesinde, Antalya'nın doğusunda yer alan Alanya, idari açıdan Antalya'ya iline bağlı, çok önemli kentlerimizden bir tanesidir. Kentin Antalya'ya uzaklığı 135 km civarındadır. 175.678 hektarlık toplam yüz ölçüme sahiptir. Bu sahanın % 16,45'i (28.880 hektar) tarım, % 6,26'ı (9.860 hektar) çayır ve mera, % 65,48'i (115.013 hektar) fundalık ve orman, % 0,10'u (185 hektar) su yüzeyi, % 11,70'i (20.560 hektar) de tarım dışı ve meskûn alanlardan oluşmaktadır (Alanya Kaymakamlığı, 2006).

Çok eski ve köklü bir tarihi geçmişe sahip olan Alanya, bir çok medeniyetlere ev sahipliği yapmış, son derece önemli bir kıyı yerleşim bölgesidir. Prof Dr Kılınç KÖKTEN tarafından gerçekleştirilen araştırmalar, bölge tarihinin Üst Paleolitik (M.Ö. 20,000 - 17,000) dönemine kadar inebileceğine işaret etmektedir.

İlk çağlarda Korakesion ve Coracesium (Alanya, 2006) olarak da anılmış olan Alanya, kimi zaman da Pamfilya ve Klikya (Alanya Belediyesi, 2006) olarak adlandırılmıştır. Bizans döneminde Kalanoros ismi de verilmiştir. 1221 yılında, Selçuklu Sultanı I. Alaettin Keykubat'ın kenti ele geçirmesi ile ismi Alaiye olmuştur. Selçuklu sultanları tarafından kışlık başkent, donanma üssü ve tersane olarak da kullanılmış olan Alaiye, Akdeniz ülkeleri ile yapılan ticarete de, bir liman kenti olarak, oldukça önemli roller üstlendi (Büyük Larousse, 1995). 1935 yılında kenti ziyaret eden Atatürk tarafından Alanya adı verilmiştir.

Sahip olduğu zengin tarihsel miras, eşsiz doğal güzellikleri, ılıman iklimi, uzun ve güneşli yaz mevsimi, herkese hitap eden geniş yelpazedeki konaklama tesisleri ile ülkemizin en önemli turizm merkezlerinden bir tanesi konumuna ulaşmıştır. Araştırmada, yazları yüz binleri aşan nüfusu ile de son derece önemli bir Akdeniz kentimiz olan Alanya'nın, siyasi yapısının incelenmesi ve bu yapının dünden bugüne geçirdiği değişimin araştırılması hedeflenmiştir.

Bilindiği gibi dünyada ve ülkemizde genel seçimler, çok sayıda araştırmacının ilgisini çekiyor olmasına rağmen, yerel (Game, 2004: Coulson, 2004), seçimlere gösterilen ilgi sınırlı boyutlarda kalmaktadır (Green, 2003: 1083-1084). Oysa yerel seçimler, yerel siyasi yapının şekillenişinde olduğu gibi genel siyasi yapıda da belirleyici roller oynamaktadır. Çalışmada yerel

seçim sonuçlarının seçilerek, Alanya'nın siyasi yapısının incelenmesinin altında da bu saptamaların ortaya koyduğu gerçekler yatmaktadır.

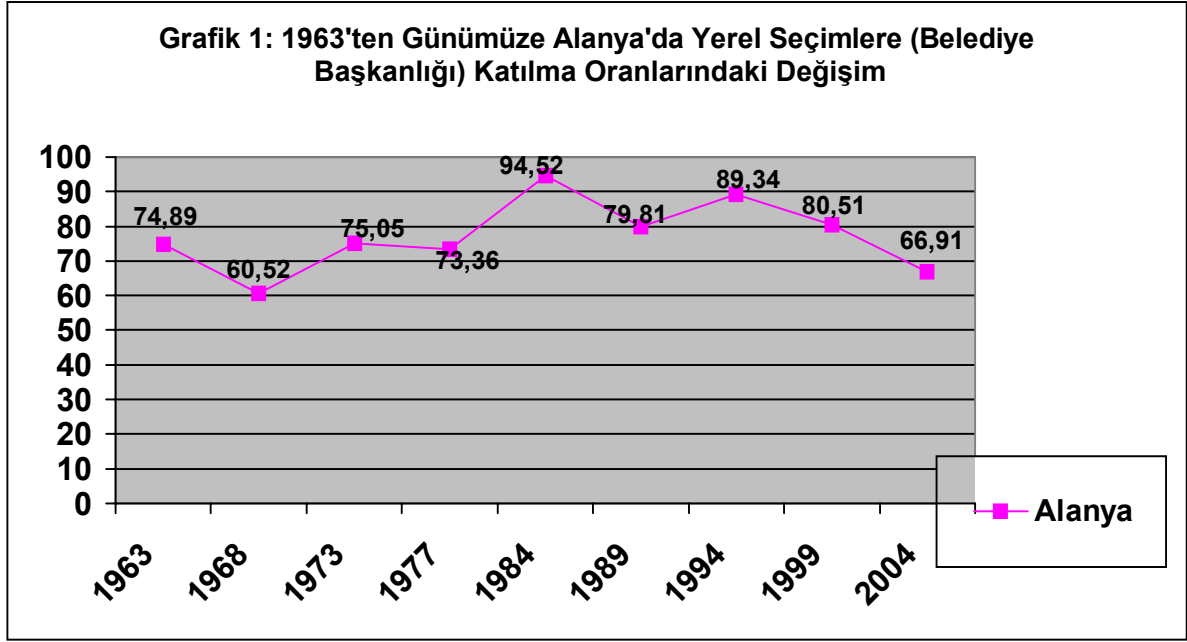
Eski Yunanca kökenli olup, halk anlamına gelen “demos” ve güç “kratos” anlamına gelen sözcüklerin bileşiminden doğmuş bir kavram olan demokrasi (Çeçen, 2000: 55) kısaca, halkın yönetimi anlamına gelir. Demokratik rejimler, toplumun her kesimine bir araya gelip örgütlenme (Duverger, 1993; Teziç, 1976) ve siyasal iktidarın (Mills, 1956; Bachracah, 1961) şekillenmesinde (Dahl, 1961) söz sahibi olma savaşımına katılma hakkı tanır. Bir başka anlatımla, demokratik sistemlerin en önemli unsurlarından iki tanesi siyasi partiler (Albayrak, 2004; Ayata, 1992) ve seçimlerdir (Golder, 2005: 103-121; Game, 2004). Siyasi partiler arasındaki iktidar mücadelesinin en somut olarak sahnelendiği yer seçimlerdir. Seçimlerin temelinde, “insanın akıllı bir yaratık olduğu ve kendisi için iyi olanla, kötü olanı ayırt edebileceği” (Kışlalı, 2003: 238) varsayımı yatar (Arslan, 2006: 715-734).

2. ALANYA'DA SİYASİ KATILIM KÜLTÜRÜ:

Bireylerin seçimlere olan ilgisi, seçimlere katılıp en temel haklarından birini kullanma ve yönetsel açıdan kendi geleceklerini tayin etme yönünde sergileyecekleri davranışları, o yerleşim biriminin siyasi yapısı ve siyasi katılım kültürü konusunda, araştırmacılara önemli ipuçları sunar. Bu realiteden yola çıkılarak, çalışmanın bu bölümünde, incelenen 40 yılı aşkın süreç içinde Alanya'da siyasi katılım kültürüne ışık tutacağı düşüncesiyle, kentte, belediye başkanlığı seçimlerine katılım oranları incelendi.

1963'ten günümüze gerçekleştirilen 9 belediye başkanlığı seçimi sonuçları incelendiğinde, Alanya kent merkezinde seçimlere katılım oranının en düşük gerçekleştiği yerel seçimlerin 1968 yerel seçimleri olduğu gerçeği ile karşılaşılır. Bu seçimlere ilgi, diğer seçimler ile karşılaştırıldığında son derece düşük olmuş, Alanyalı seçmenlerin yalnızca yüzde 60.52'si sandık başına gidip oylarını kullanmışlardır. Öte yandan, Alanya'da seçimlere ilginin en yüksek olduğu dönem ise, 1984 yılı belediye başkanlığı seçimleri olmuştur. 1980 askeri müdahalesinin ve askeri yönetiminin hemen arkasından yapılan bu seçimlerde, Alanya'da seçimlere katılım oranı, tarihinde ilk ve son kez yüzde 90'ın üzerine çıkıp yüzde 94.52 olarak gerçekleşmiştir (Grafik 1). İncelenen 43 yıllık süreçte, ortalama seçimlere katılım oranı ise yüzde 77.21 olarak gerçekleşmiştir. Araştırma kapsamına alınan dönemde, Türkiye genelinde il genel meclisi seçimlerine ortalama katılım oranının yüzde 75.28 olduğu hatırlandığında (Arslan, 2006),

Alanya’da siyasi katılım oranının çok yüksek olmamakla birlikte, yine de Türkiye ortalamasının üzerinde olduğu gerçeği ile karşılaşılır.

Araştırmada dikkat çeken bir başka önemli konu ise, son 12 yıllık süreç içinde, kentte belediye başkanlığı seçimlerine ilginin giderek azaldığı gerçeğidir. Grafik 2’de de açık bir şekilde görüldüğü gibi, 1994 seçimlerinde tarihi ikinci zirvesini yapan seçmen ilgisi, takip eden seçimlerde oldukça hızlı bir gerileyiş trendi sergilemiştir. 1999 belediye başkanlığı seçimlerinde bu oran yüzde 80.51’e düşmüştür. 2004’te gerçekleştirilen son seçimlerde ise, daha da çarpıcı bir düşüşle (yüzde 16.7) katılım yüzde 66.91’e gerilemiştir. Daha öz bir anlatımla, Alanya halkının yerel seçimlere ilgisi, 1994’ten 2004’e, yaklaşık 25 oranında gerilemiştir.

3. 1963 YEREL SEÇİMLERİ

1963’ten günümüze geçen süreçte önce 1963 belediye başkanlığı seçim sonuçları incelendi. 17 Kasım 1963 tarihinde gerçekleştirilen 1963 yerel seçimlerde Türkiye genelinde, AP, CHP, CKMP, MP, TİP ve YTP seçimlere katılmıştır (Akbulut, 2006-a). Bu seçimler, 27 Mayıs 1960 askeri darbesinden ve 1961 Anayasası’nın kabulünden sonra yapılan ilk yerel seçimler olması nedeniyle, Türk toplumunun siyasi tarihinde ayrı bir öneme sahiptir.

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694 – 528X

Sayı: 12

Mayıs – 2007

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

Türkiye genelinde olduğu, gibi Alanya yerelinde de seçimlerin galibi, Adnan Menderes'in Demokrat Partisi'nin devamı konumundaki Adalet Partisi olmuştur. Tablo 1'de de görüldüğü gibi, AP, CHP'den yüzde 25 daha fazla seçmen desteği alarak, yüzde 62.58'lik bir oy oranına ulaşmıştır. Bu oy desteği ile AP adayı Alanya belediye başkanı olmuştur.

Tablo 1: 1963 Yılı Türkiye Yerel (Belediye Başkanlığı) Seçimlerinde, Alanya'da Partilerin Oy Dağılımı

	Partilere Göre Oy Dağılımı (%)
AP	62.58
CHP	37.42
TOPLAM	100

Kaynak: Araştırmacının 2006 Yılında, Alanya ile İlgili Gerçekleştirdiği Çalışmada, Yerelnet Verileri Temel Alınarak Düzenlenmiştir.

4. 1968 YEREL SEÇİMLERİ

1968 yerel seçimleri ise 2 Haziran 1968'te gerçekleştirilmiştir. Alanya'da incelenen süreç içinde, seçmen ilgisinin en düşük olduğu belediye başkanlığı seçimleri olarak tarihe geçen bu seçimlerin galibi de, bir önceki seçimlerde olduğu gibi Adalet Partisi'dir. Bu seçimlerde, Alanya'da AP'ye verilen seçmen desteğinin, bir önceki seçimlere oranla kısmi de olsa artmış, buna karşılık rakibi CHP'nin gücünün ise az da olsa azaldığı gözlemlenir. Bir başka anlatımla, Tablo 2'de de görüldüğü gibi, Alanya'da, 1968 belediye başkanlığı seçimlerini yüzde 63.18'lik oy oranı ile, bir önceki seçimlerde olduğu gibi, yine AP kazanmış ve AP adayı İzzet AZAKOĞLU belediye başkanı olmuştur.

Tablo 2: 1968 Yılı Türkiye Yerel (Belediye Başkanlığı) Seçimlerinde, Alanya'da Partilerin Oy Dağılımı

	Partilere Göre Oy Dağılımı (%)
AP	63.18
BAĞIMSIZ	36.82
TOPLAM	100

Kaynak: Araştırmacının 2006 Yılında, Alanya ile İlgili Gerçekleştirdiği Çalışmada, Yerelnet Verileri Temel Alınarak Düzenlenmiştir.

5. 1973 YEREL SEÇİMLERİ

12 Mart askeri müdahalesinden sonra yapılan ilk yerel seçimler olan 1973 yerel seçimleri, 9 Aralık 1973'te gerçekleştirilmiştir. Bir önceki seçimlere oranla seçmen ilgisinin gözle görülür ölçüde (yüzde 24 oranında) arttığı bu yerel seçimlerde, Alanya'da, belediye başkanlığı yarışında, daha önce hiç yaşanmadığı kadar, kıran kırana bir mücadeleye tanık olunmuştur. Yaklaşık yüzde 2'lik oy farkı ile seçimlerin galibi AP olmuştur (Tablo 3). Bununla birlikte, AP'nin Alanya'da ciddi bir güç kaybetmeye, buna karşın CHP'nin ise güçlendiği dikkatlerden kaçmaz. Bir başka ifadeyle, AP'nin 1973 yılı belediye başkanlığı seçimlerinde, bir önceki seçimlerle karşılaştırıldığında Alanya'da kaybettiği güç yüzde 20'ye ulaşmıştır.

Tablo 3: 1973 Yılı Türkiye Yerel (Belediye Başkanlığı) Seçimlerinde, Alanya'da Partilerin Oy Dağılımı

	Partilere Göre Oy Dağılımı (%)
AP	50.49
CHP	48.51
MSP	0.70
BAĞIMSIZ	0.31
TOPLAM	100

Kaynak: Araştırmacının 2006 Yılında, Alanya ile İlgili Gerçekleştirdiği Çalışmada, Yerelnet Verileri Temel Alınarak Düzenlenmiştir.

6. 1977 YEREL SEÇİMLERİ

11 Aralık 1977 tarihinde gerçekleştirilen 1977 yerel seçimlerinde de, Alanya'da yerel iktidar mücadelesi, daha önceki belediye başkanlığı seçimlerinde olduğu gibi AP ile CHP arasında geçmiştir. CHP'nin bir önceki seçimlere oranla Alanya'da güç kaybettiği seçimlerde, AP ise yeniden bir toparlanma sürecine girmiştir. Tablo 4'te de görüldüğü gibi seçimleri, yüzde 57.22'lik oy oranı ile AP önde tamamlamıştır. AP adayı Eşref KAHVECİOĞLU da Alanya belediye başkanı seçilmiştir.

Tablo 4: 1977 Yılı Türkiye Yerel (Belediye Başkanlığı) Seçimlerinde, Alanya'da Partilerin Oy Dağılımı

	Partilere Göre Oy Dağılımı (%)
AP	57.22
CHP	42.78
TOPLAM	100

Kaynak: Araştırmacının 2006 Yılında, Alanya ile İlgili Gerçekleştirdiği Çalışmada, Yerelnet Verileri Temel Alınarak Düzenlenmiştir.

7. 1984 YEREL SEÇİMLERİ

“12 Eylül ara rejiminden” sonra yapılan ilk yerel seçimler konumundaki 1984 yerel seçimleri, 25 Mart 1984 tarihinde gerçekleştirilmiştir (Şener, 2006). Bu seçimlerde Alanya’da, bağımsızların yanı sıra üç sağ parti ve bir sol parti yerel iktidar mücadelesi vermiştir. Daha önceki yerel seçimlerinde olduğu gibi, bu seçimlerde de Alanya’da seçimlerin galibi yine bir sağ parti olmuştur. Dört eğilimi birleştirme iddiasıyla siyaset yaşamında yer almış olsa da, parti söylem ve eylemleri dikkate alındığında, AP gibi ortanın sağ siyaset geleneğinin bir temsilcisi sayılabilecek durumdaki Anavatan Partisi, en yakın takipçisi SODEP’e yüzde 10’dan fazla fark atarak birinciliği elde etmiştir. ANAP’lı aday Müstakbel DİM de, Alanya belediye başkanı olmuştur.

Alanya belediye başkanlığı seçimlerinde dikkat çeken bir başka önemli husus da, ortanın sağ sayılabilecek siyaset geleneğinden üç siyasi partinin toplamda elde ettiği oy oranıdır. Tablo 5’te de görüldüğü gibi ANAP ile birlikte, AP’nin gerçek temsilcisi olduğu söylemi ile siyaset yapan DYP ile, 12 Eylül darbesini yapan askeri kadronun da desteğini alan MDP’nin oy oranı yüzde 64’ü de aşmıştır. Bir önceki seçimlerde, sağ yelpazenin Alanya’daki seçmen desteğinin yüzde 57 dolayında olduğu dikkate alındığında, darbenin Alanya’da sağ siyaset kültürünün gelişmesine (Yetkin, 1992; Kırçak, 1994), dolaylı da olsa bir katkı yapmış olduğu söylenebilir.

Tablo 5: 1984 Yılı Türkiye Yerel (Belediye Başkanlığı) Seçimlerinde, Alanya’da Partilerin Oy Dağılımı

	Partilere Göre Oy Dağılımı (%)
ANAP	46.94
SODEP	35.59
DYP	14.06
MDP	3.13
BAĞIMSIZ	0.29
TOPLAM	100

Kaynak: Araştırmacının 2006 Yılında, Alanya ile İlgili Gerçekleştirdiği Çalışmada, Yerelnet Verileri Temel Alınarak Düzenlenmiştir.

8. 1989 YEREL SEÇİMLERİ

26 Mart 1989’da gerçekleştirilen 1989 Türkiye yerel seçimlerinde, Alanya’da seçimlere seçmen ilgisi, darbe sonrası ilk yerel seçimlere oranla oldukça düşmüştür. Bir başka anlatımla, Alanya’da seçimlere katılım, yüzde 15.56 oranında gerilemiştir. Yerelde siyasi gücün partiler arasında dağılımı konusunda, bir önceki seçimlerle benzer bir tablo ile karşılaşmıştır: Seçimlerin birincisi ve üçüncüsü olarak ipi göğüsleyen iki sağ parti DYP ve ANAP’ın toplam oy oranı yine yüzde 60’ı aşmıştır. Burada ortaya çıkan çok önemli bir fark, 1984 seçimlerinde ANAP birinci sırada yer alırken, 1989 seçimlerinde bu parti ilk sıradaki yerini DYP’ye bırakmıştır. Bir başka deyimle Alanyalı seçmenlerin ortanın sağ partilere verdiği destek artarak devam ederken, ANAP ve DYP’nin sıralamadaki yerleri değişmiştir.

Seçim sonuçları, partilerin aldıkları oy oranları bakımından incelendiğinde ise, seçimlerin galibi DYP’nin, yüzde 35.83 oranında oy aldığı görülür (Tablo 6). Bu seçmen desteği ile Alanya belediye başkanlığını, DYP adayı Cengiz AYDOĞAN, ANAP’lı başkandan devralmıştır. Sol kanatta ise bu seçimlerde Alanya’da iki siyasi parti yarışmıştır. Bunlardan seçimi ikinci sırada tamamlayan SHP, Türkiye genelinde olduğu gibi Alanya’da da oldukça önemli bir seçmen desteği sağlamıştır. Ne var ki bu destek, SHP’li adayın belediye başkanı olmasına yetmemiştir. Ecevit’in DSP’si ise, yüzde 1.41’lik oy oranı ile, Türkeş’in MÇP’sinin ardından beşinci sırada yer almıştır.

Tablo 6: 1989 Yılı Türkiye Yerel (Belediye Başkanlığı) Seçimlerinde, Alanya’da Partilerin Oy Dağılımı

	Partilere Göre Oy Dağılımı (%)
DYP	35.83
SHP	31.82
ANAP	26.03
MÇP	3.70
DSP	1.41
RP	1.21
TOPLAM	100

Kaynak: Araştırmacının 2006 Yılında, Alanya ile İlgili Gerçekleştirdiği Çalışmada, Yerelnet Verileri Temel Alınarak Düzenlenmiştir.

9. 1994 YEREL SEÇİMLERİ

1994 Türkiye yerel seçimleri, 27 Mart 1994 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Belediye başkanlığı seçimlerinin Alanya’daki galibi, 1960 yılı başındaki ilk yerel seçimlerden o güne, artık neredeyse gelenekselleştiği üzere, seçimlerin galibi yine bir sağ parti olmuştur. Bunun da

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694 – 528X

Sayı: 12

Mayıs – 2007

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

hem partiler bazında hem de başkan adayı bazında değişmemiştir. Bir başka anlatımla, ANAP'ın ve MHP'nin yükselişi karşısında DYP oy kaybetmiş olsa da, yüzde 31.27'lik seçmen desteği elde ederek, yine de seçimlerden birinci parti olarak çıkmayı başarmıştır (Tablo 7). DYP adayı Cengiz AYDOĞAN da, ikinci kez belediye başkanı olma hakkını elde etmiştir.

Tablo 7: 1994 Yılı Türkiye Yerel (Belediye Başkanlığı) Seçimlerinde, Alanya'da Partilerin Oy Dağılımı

	Partilere Göre Oy Dağılımı (%)
DYP	31.27
ANAP	29.93
MHP	20.32
CHP	9.38
SHP	3.76
RP	2.99
DSP	1.99
BAĞIMSIZ	0.36
TOPLAM	100

Kaynak: Araştırmacının 2006 Yılında, Alanya ile İlgili Gerçekleştirdiği Çalışmada, Yerelnet Verileri Temel Alınarak Düzenlenmiştir.

1994 yerel seçimleri, Alanya'da, bunların dışında, oldukça çarpıcı başka sonuçlara da yol açmıştır: Seçimlerde ortaya çıkan tablo dikkatle incelendiğinde, Alanya yakın siyasi tarihinde ilk kez yerel seçimlerde, ilk üç sırayı sağ partiler paylaşıırken, sol kanadın çok büyük bir seçim yenilgisi aldığı görülür. Sağ kanat ise toplamda oy oranını, yüzde 26.6 dolayında arttırarak, yüzde 66.77'lerden, yüzde 84.51'lere taşımıştır.

10. 1999 YEREL SEÇİMLERİ

18 Nisan 1999'da gerçekleştirilen en 1999 yerel seçimlerine 20 parti katılmıştır (Bayramoğlu, 2006-b). Belediye başkanlığı seçimlerinde, Türkiye genelinde olduğu gibi, Alanya yerelinde de, sağ kanadın (toplam oy oranında, bir önceki döneme göre belli bir düşüş yaşansa da) ezici bir üstünlüğü göze çarpar. Sol kanat ise, seçmen desteğinin yüzde yüze yakın oranda arttırmış olsa da, bu kanadın toplam oy desteği yüzde 30'a bile ulaşamamıştır.

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694 – 528X

Sayı: 12

Mayıs – 2007

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

Tablo 8: 1999 Yılı Türkiye Yerel (Belediye Başkanlığı) Seçimlerinde, Alanya’da Partilerin Oy Dağılımı

	Partilere Göre Oy Dağılımı (%)
ANAP	29.73
CHP	18.70
DYP	17.79
MHP	16.72
DSP	10.69
FP	4.83
BAĞIMSIZ	0.98
BBP	0.57
TOPLAM	100

Kaynak: Araştırmacının 2006 Yılında, Alanya ile İlgili Gerçekleştirdiği Çalışmada, Yerelnet Verileri Temel Alınarak Düzenlenmiştir.

Konu siyasi partiler bazında incelendiğinde ise, seçimden birinci parti olarak, bir önceki seçimlerdeki seçmen desteğinin biraz altında bir oy alan ANAP çıkmıştır (Tablo 8). İlk beş sırayı, ANAP’ın ardından, yüzde 10’un üzerinde oy alan CHP, DYP, MHP ve DSP paylaşmıştır. Belediye başkanlığını ise ANAP’ın belediye başkan adayı Hasan SİPAHİOĞLU kazanmıştır.

11. 2004 YEREL SEÇİMLERİ

1963’ten günümüze geçen 43 yıllık zaman dilimi içinde gerçekleştirilmiş son yerel seçimler olma niteliğine sahip, 2004 yerel seçimlerinin sonuçları da, Türk siyasi hayatı açısından oldukça büyük önem taşımaktadır. Bu değerlendirme, Alanya yerelinde de yapılabilir: Alanya siyasi tarihinde gerçekleştirilen yerel seçimlerde, ilk kez bu kadar çok sayıda siyasi parti, yerel güç pastasından, az ya da çok oranda bir pay almayı başarabilmiştir. Bu siyasi çeşitlilik, Alanya’nın, yalnızca Türkiye’nin değil dünyanın önemli turizm merkezlerinden biri haline gelmiş olması gerçeği ve bu durumun Alanya’nın toplumsal, demografik ve siyasi yapısında çok önemli değişimlere yol açmaya başlamış olması realitesi ile çok yakından ilişkilidir. Tablo 9 incelendiğinde, bu seçimlerde Alanya’da, bağımsızlar ile birlikte toplam 13 siyasi grubun, öyle ya da böyle bir varlık göstermiş olduğu gerçeği ile karşılaşılır.

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694 – 528X

Sayı: 12

Mayıs – 2007

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

Tablo 9: 2004 Yılı Türkiye Yerel (Belediye Başkanlığı) Seçimlerinde, Alanya’da Partilerin Oy Dağılımı

	Partilere Göre Oy Dağılımı (%)
ANAP	34.26
AKP	19.91
CHP	17.95
DYP	14.70
MHP	8.59
SHP	1.90
DSP	0.72
SP	0.67
GP	0.63
BBP	0.21
BAĞIMSIZ	0.17
BTP	0.14
TKP	0.14
TOPLAM	100

Kaynak: Araştırmacının 2006 Yılında, Alanya ile İlgili Gerçekleştirdiği Çalışmada, Yerelnet Verileri Temel Alınarak Düzenlenmiştir.

Seçim sonuçları, partiler bazında değerlendirildiğinde ise, Alanyalıların ANAP’a ve önceki dönem belediye başkanı Hasan SİPAHİOĞLU’na vermiş oldukları desteğin artarak devam ettiği açıkça görülür. Bir başka anlatımla, Alanya’daki belediye başkanlığı seçimlerinin bir önceki galibi Anavatan Partisi ve başkan Hasan SİPAHİOĞLU’nun bu seçimlerde oy oranı, yüzde 29.73’lerden, yüzde 34.26’ya yükselmiştir. İlk beş sırayı paylaşan beş partiden dördü ise sağ partilerdir. Bir önceki seçimlerde ikinci konumdaki CHP ise, yüzde 17.95 oranında seçmen desteği ile üçüncü sıraya gerilemiştir. Türkiye genelinde toplam 3516 belediye başkanlığının, 1950’sini kazanarak oldukça önemli bir seçim zaferi kazanan AKP, Türkiye genelinde gösterdiği başarıyı Alanya’da gösteremeyip, yüzde 19.91’lik oy oranı ile ANAP’ın ardından ikinci sırada yer almıştır.

12. GENEL DEĞERLENDİRME VE SONUÇ:

Araştırmada, geçmişte olduğu gibi bugün de Akdeniz bölgemizin önemli kentlerinden biri olan Alanya’nın siyasi yapısının incelenmesi hedeflendi. Bir başka anlatımla, yapısal-işlevselci sosyoloji geleneğinden hareketle, siyaset sosyolojisinin yöntem ve teknikleri kullanılarak, Alanya’da siyasi erkin oluşumu, şekillenışı, işleyiş ve değişim düzenlilikleri araştırıldı. Bu amacı gerçekleştirmek için, 1961 Anayasası’nın uygulanmaya başlamasının ardından gerçekleştirilmiş olan ilk yerel seçimlerden (1963 yerel seçimleri) günümüze kadar

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

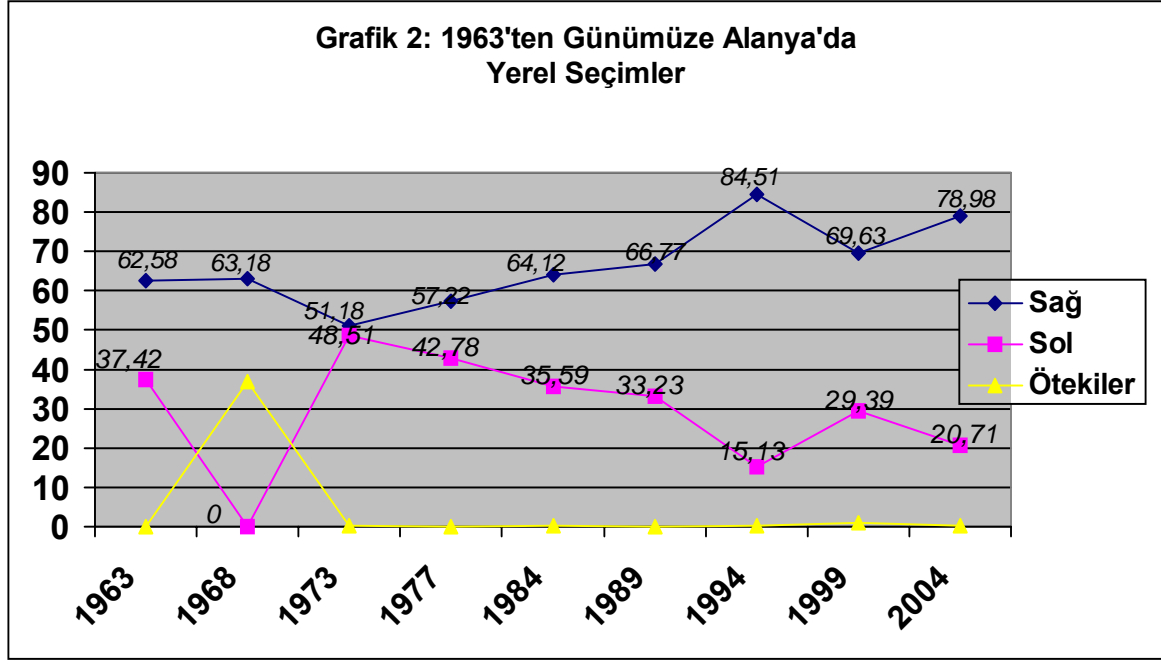
ISSN:1694 – 528X

Sayı: 12

Mayıs – 2007

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

geçen, 40 yılı aşkın süreç ve bu süreç içinde gerçekleştirilmiş ve siyasi elitleri (Arslan, 2005-a; Arslan, 2005-b; Arslan, 2005-c; Arslan, 2004; Frey, 1965), özellikle de yerel siyasi elitleri belirleme amacı taşıyan 9 belediye başkanlığı seçiminin, Alanya yerelindeki sonuçları incelendi.

Kaynak: Araştırmacının 2006 Yılında, Alanya ile İlgili Gerçekleştirdiği Çalışmada, Yerelnet Verileri Temel Alınarak Düzenlenmiştir.

Araştırmanın sonuçları, Grafik 2'de de açıkça görüldüğü gibi, dünden bugüne Alanya'da sağ siyaset kültürünün, hakim siyaset kültürü olduğunu ortaya koymaktadır. Özellikle ortanın sağ siyaset anlayışına sahip siyasi partiler, Alanya'da yerel otoritenin şekillenişinde belirleyici roller üstlenmiştir. Bu gelenek 1963 yılında, ihtilal döneminde kapatılmış olan Menderes'in Demokrat Partisi'nin devamı konumundaki Adalet Partisi ile başlamıştır. 12 Eylül 1980 darbesi döneminde bu partinin kapatılmasının ardından da, yine aynı geleneğin temsilcisi sayılabilecek Anavatan Partisi ve Doğru Yol Partisi, Alanya'da yerel siyaset yaşamını belirleyici konumda olmuştur. 1999 yılından bugüne ise, yine Anavatan Partisi Alanya'da egemen parti konumunda olup, bu partinin temsilcisi Hasan Sipahioğlu Alanya belediye başkanlığı görevini sürdürmektedir.

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694 – 528X

Sayı: 12

Mayıs – 2007

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

Tablo 10: 1963'ten Günümüze Alanya'da Yerel Seçim Sonuçları

		Alanya
2004	Sağ Partiler Toplamı	78.98
	Sol Partiler Toplamı	20.71
	Diğerleri	0.31
1999	Sağ Partiler Toplamı	69.63
	Sol Partiler Toplamı	29.39
	Diğerleri	0.98
1994	Sağ Partiler Toplamı	84.51
	Sol Partiler Toplamı	15.13
	Diğerleri	0.36
1989	Sağ Partiler Toplamı	66.77
	Sol Partiler Toplamı	33.23
	Diğerleri	-
1984	Sağ Partiler Toplamı	64.12
	Sol Partiler Toplamı	35.59
	Diğerleri	0.29
1977	Sağ Partiler Toplamı	57.22
	Sol Partiler Toplamı	42.78
	Diğerleri	-
1973	Sağ Partiler Toplamı	51.18
	Sol Partiler Toplamı	48.51
	Diğerleri	0.31
1968	Sağ Partiler Toplamı	63.18
	Sol Partiler Toplamı	-
	Diğerleri	36.82
1963	Sağ Partiler Toplamı	62.58
	Sol Partiler Toplamı	37.42
	Diğerleri	-

Kaynak: Araştırmacının 2006 Yılında, Alanya ile İlgili Gerçekleştirdiği Çalışmada, Yerelnet Verileri Temel Alınarak Düzenlenmiştir.

Tablo 10'da da görüldüğü gibi, sağ siyaset geleneğini temsil eden partiler, Alanya yerelinde en yüksek seçmen desteğine 1994 yerel seçimlerinde ulaşmışlardır. Bu belediye

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694 – 528X

Sayı: 12

Mayıs – 2007

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

başkanlığı seçimlerinde Alanya’da, sağ partilerin toplam oy oranı, tarihi bir zirve yaparak yüzde 84.51’e ulaşmıştır. Buna karşın sol partilerin en düşük ikinci seçmen desteği elde ettiği belediye başkanlığı seçimleri de, yine 1994 belediye başkanlığı seçimleri olmuştur. İncelenen 43 yıllık süreç içinde gerçekleştirilen bütün yerel seçimlerin, Alanya sonuçları bir arada incelendiğinde, incelenen süreçte sağ partilerin ortalama oy oranının yüzde 64’ü aştığı görülür. Sol yelpazedeki partilerin oy ortalaması ise yüzde 29.20’lerde kalmıştır.

KAYNAKÇA:

AKBULUT Örsan, 2006-a, *Seçim Sonuçlarının Değerlendirmesi 1963 Yılı Raporu*, TODAİE-YERELNET, 07.02.2006 http://www.yerelnet.org.tr/secimler/secim_analizleri1963.php

AKBULUT Örsan, 2006-b, *Seçim Sonuçlarının Değerlendirmesi 1968 Yılı Raporu*, TODAİE-YERELNET, 07.02.2006, http://www.yerelnet.org.tr/secimler/secim_analizleri1968.php

ALANYA, (2006), <http://www.antalya-ws.com/turkce/location/alanya/about.asp>, 28.10.2006.

ALANYA Belediyesi (2006), <http://www.alanya.bel.tr/alanya/tarihce.asp>, 28.10.2006.

ALANYA Kaymakamlığı (2006), <http://www.alanya.gov.tr/index.asp?dil=tr&sayfa=genel>, 28.10.2006.

ALBAYRAK Mustafa, 2004, *Türk Siyasi Tarihinde Demokrat Parti*, Phoenix Yayınları, Ankara.

ARSLAN, A. (2006), “Yerel Seçim Sonuçları Temelinde Samsun’un Siyasi Yapısı”, Geçmişten Geleceğe Samsun 2006, 1. Kitap, ss. 715-735, Samsun: Samsun Büyükşehir Belediyesi, Kültür ve Eğitim Hizmetleri Daire Başkanlığı.

ARSLAN, A. (2005-a), “[Tek Partili Dönem Ve Çok Partili Dönem Türk Siyasi Elitlerinin Toplumsal Profillerinin Karşılaştırmalı İncelemesi](#)”, “[İş-Güç” Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi](#), cilt: 7, Sayı: 1, 2005.

ARSLAN, A. (2005-b), "The Evaluation Of Parliamentary Democracy In Turkey And Turkish Political Elites". *Historia Actual On-Line*, (Contemporary History Association – Asociacion De Historia Actual) v. 3, n. 6 (2005) (**Revista Electrónica «Historia Actual On-Line», Año III, N° 6, Invierno 2005**),

ARSLAN, A. (2005-c), “1995’ten Günümüze Türk Siyasi Elitlerinin Sosyolojik Analizi”, [III. Uluslararası Türk Dünyası Sosyal Bilimler Kongresi](#), Kırgızistan Celalabad Kommersiyalık Enstitüsü – Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabad-Kırgızistan, 5-9 Haziran 2005.

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694 – 528X

Sayı: 12

Mayıs – 2007

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

ARSLAN, A. (2004), “Türk İktidar Seçkinleri”, Kırgızistan Kommersiyalık Enstitüsü, **Akademik Bakış, Türk Dünyası Celalabat İşletme Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Sayı: 3, 2004, ss.: 1-9.

AYATA Ayşe Güneş, 1992, *Cumhuriyet Halk Partisi: Örgüt ve İdeoloji*, Gündoğan Yayınları, Ankara.

BACHRACH, P. & Baratz, M., 1962, *Two Faces of Power*, *American Political Science Review*, Vol. 56.

BAYRAMOĞLU Sonay, 2006-a, *Seçim Sonuçlarının Değerlendirmesi 1994 Yılı Raporu* , YERELNET, 01.03.2006

BÜYÜK Larousee, (1995), *Alanya*, c.1, ss. 322-323, İnterpress, İstanbul.

COULSON Andrew, 2004, *Local Politics, Central Power: The Future of Representative Local Government in Englang*, *Local Government Studies*, Volume: 30, No: 4, Pp. 467-480.

ÇEÇEN Anıl, 2000, *İnsan Hakları*, Savaş Yayınevi, Ankara.

DAHL R., 1961, *Who Governs?*, New Haven, Yale UP.

DUVERGER Maurice, 1993, *Siyasi partiler*, Bilgi Yayınevi, Ankara.

FREY Frederic, 1965, *The Turkish Political Elite*, Massachusetts: MIT Press.

GAME Chris, 2004, *Local Elections in Britain*, *Local Government Studies*, Volume: 30, No: 2, Pp. 276-280.

GREEN Donald P. (vd), 2003, *Getting Out the Vote in Local Election: Results from Six Door-to-Door Canvassing Experiments*, *The Journal of Politics*, Volume: 65, No: 4, Pp. 1083-1096.

GOLDER, Garrett & Alvarez, Michael, 2005, *Democratic Electoral Systems Around the World*, *Elsevioer Electoral Studies*, Volume: 24, Pp. 103-121.

KIRÇAK, C. (1993), *Türkiye'de Gericilik 1950-1990*, Ankara: İmge.

KIŞLALI, Ahmet Taner 1994, *Kemalizm, Laiklik ve Demokrasi*, Ankara: İmge.

MILLS, C.W. (1956), *The Power Elite*, London: Oxford University Press.

ŞENER Mustafa, 2006, *TODAİE Seçim Sonuçları Değerlendirmesi 1984 Yılı Raporu*, *YerelNET*, 28.02.06 http://www.yerelnet.org.tr/secimler/secim_analizleri1984.php

TEZİÇ Erdoğan, 1976, *Siyasi partiler : 100 soruda*, Gerçek Yayınevi, İstanbul.

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694 – 528X

Sayı: 12

Mayıs – 2007

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

YAYMAN Hüseyin, 2006-a, TODAİE Seçim Sonuçları Değerlendirmesi 1973 Yılı Raporu, YerelNET, 26.02.06 http://www.yerelnet.org.tr/secimler/secim_analizleri1973.php

YAYMAN Hüseyin, 2006-b, TODAİE Seçim Sonuçları Değerlendirmesi 1977 Yılı Raporu, YerelNET, 26.02.06, http://www.yerelnet.org.tr/secimler/secim_analizleri1977.php

YERELNET, 2006-a, 1963 Yerel Seçim Sonuçları, TODAİE 14.10.2006, http://www.yerelnet.org.tr/secimler/il_secim.php?ilid=07&yil=1963

YERELNET, 2006-b, 1968 Yerel Seçim Sonuçları, TODAİE 14.10.2006, <http://www.yerelnet.org.tr/secimler/index.php?tur=&yil=1968>

YERELNET, 2006-c, 1968 Yerel Seçim Sonuçları, TODAİE 14.10.2006, http://www.yerelnet.org.tr/secimler/il_secim.php?ilid=07&yil=1968

YERELNET, 2006-d, 1973 Yerel Seçim Sonuçları, TODAİE 15.10.2006, <http://www.yerelnet.org.tr/secimler/index.php?tur=&yil=1973>

YERELNET, 2006-e, 1973 Yerel Seçim Sonuçları, TODAİE 15.10.2006, http://www.yerelnet.org.tr/secimler/il_secim.php?ilid=07&yil=1973#yil

YERELNET, 2006-f, 1977 Yerel Seçim Sonuçları, TODAİE 15.10.2006, <http://www.yerelnet.org.tr/secimler/index.php?tur=&yil=1977>

YERELNET, 2006-g, 1977 Yerel Seçim Sonuçları, TODAİE 15.10.2006, http://www.yerelnet.org.tr/secimler/il_secim.php?ilid=07&yil=1977

YERELNET, 2006-h, 1984 Yerel Seçim Sonuçları, TODAİE 16.10.2006, <http://www.yerelnet.org.tr/secimler/index.php?tur=&yil=1984>

YERELNET, 2006-i, 1984 Yerel Seçim Sonuçları, TODAİE 16.10.2006, http://www.yerelnet.org.tr/secimler/il_secim.php?ilid=07&yil=1984

YERELNET, 2006-i, 1989 Yerel Seçim Sonuçları, TODAİE 16.10.2006, <http://www.yerelnet.org.tr/secimler/index.php?tur=&yil=1989>

YERELNET, 2006-j, 1989 Yerel Seçim Sonuçları, TODAİE 16.10.2006, http://www.yerelnet.org.tr/secimler/il_secim.php?ilid=07&yil=1989

YERELNET, 2006-k, 1994 Yerel Seçim Sonuçları, TODAİE 16.10.2006, <http://www.yerelnet.org.tr/secimler/index.php?tur=&yil=1994>

YERELNET, 2006-l, 1994 Yerel Seçim Sonuçları, TODAİE 16.10.2006, http://www.yerelnet.org.tr/secimler/il_secim.php?ilid=07&yil=1994

YERELNET, 2006-m, 1999 Yerel Seçim Sonuçları, TODAİE 16.10.2006, <http://www.yerelnet.org.tr/secimler/index.php?tur=&yil=1999>

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi
ISSN:1694 – 528X Sayı: 12 Mayıs – 2007

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

YERELNET, 2006-n, *1999 Yerel Seçim Sonuçları*, *TODAİE* 16.10.2006,
http://www.yerelnet.org.tr/secimler/il_secim.php?ilid=07&yil=1999

YERELNET, 2006-o, *2004 Yerel Seçim Sonuçları*, *TODAİE* 16.10.2006,
<http://www.yerelnet.org.tr/secimler/index.php?tur=&yil=2004>

YERELNET, 2006-p, *2004 Yerel Seçim Sonuçları*, *TODAİE* 16.10.2006,
http://www.yerelnet.org.tr/secimler/il_secim.php?ilid=07&yil=2004

YETKİN, Çetin 1992, *Askeri Darbeler ve Amerika*, Ankara: Ümit Yay.